

KLAIPĖDOS MIESTO
VISUOMENĖS
SVEIKATOS BIURAS

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS MOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ GYVENSENOS TYRIMO ANALIZĖ

Parengė:

Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuro
Visuomenės sveikatos specialistė Laura Kubiliutė

Klaipėda, 2024

TURINYS

TYRIMO APRAŠYMAS IR METODIKA.....	3
TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS.....	5
1. Sociodemografiniai respondentų duomenys.....	5
2. Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos rodikliai.....	7
2.1. Sveikatos, išvaizdos vertinimas ir laimingumas.....	7
2.2. Sveikatos elgsena.....	10
2.2.1. Fizinis aktyvumas ir pasyvus laisvalaikis.....	10
2.2.2. Mitybos įpročiai bei burnos higiena.....	12
2.3. Rizikingas elgesys.....	14
2.4. Patyčios mokykloje.....	17
2.5. Saugumas namų aplinkoje.....	18
2.6. Saugus elgesys kelyje.....	19
IŠVADOS.....	21

TYRIMO APRAŠYMAS IR METODIKA

Klaipėdos miesto savivaldybėje mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimos tyrimas buvo atliktas 2024 m. balandžio 15–19 d. Atsitiktinės atrankos būdu buvo pasirinktos tyrime dalyvaujančios klasės. Mokiniai pildė elektroninį klausimyną, kurio nuoroda buvo pateikta ugdymo įstaigos visuomenės sveikatos specialistui. Tyrime dalyvavo 1 103 mokiniai. Tyrimą organizavo Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras.

Teisės aktai, reglamentuojantys gyvenimos tyrimų organizavimo ir vykdymo tvarką:

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. V-1387 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.
2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. gegužės 16 d. įsakymas Nr. V-637 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

Tyrimo tikslas – įvertinti Klaipėdos miesto savivaldybės mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimos, elgsenos ir sveikatos ypatumus.

Tyrimo uždaviniai:

1. Pateikti respondentų sociodemografinius duomenis.
2. Ištirti Klaipėdos m. sav. mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimos ir elgsenos ypatumus pagal lytį, klases, palyginti su visos Lietuvos duomenimis.
3. Ištirti Klaipėdos m. sav. mokyklinio amžiaus vaikų sveikatą pagal lytį, klases, palyginti su visos Lietuvos duomenimis.

Tyrimo objektas – Klaipėdos miesto mokyklų 5-os, 7-os bei 9-os klasės mokinių gyvenima ir sveikata.

Tyrimo instrumentas. Vaikų gyvenimos tyrimo klausimynas sudarytas remiantis Lietuvoje keletą metų vykdomų tyrimų anketomis: Finbalt, ESPAD (angl. The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs), CINDI Health Monitor, EHIS (angl. European Health Interview Survey), HBSC. Gyvenimos klausimynas buvo išbandytas pilotinių tyrimų metu, koreguotas atsižvelgiant į pilotinės studijos rezultatus bei ekspertų nuomonę.

Vaikų gyvenimos tyrimo instrumentas apima platų spektrą klausimų, vertinančių gyvenimą (mitybos įpročius, fizinį aktyvumą, tabako, alkoholio, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, elektroninių cigarečių rūkymą), patyčių, smurto šeimoje, saugumo kelyje, asmens

higienos, laimingumo, savo sveikatos ir išvaizdos vertinimo, pasyvaus laisvalaikio paplitimą. Taip pat vertinamos skirtingos vaikų demografinės charakteristikos (lytis, amžius, šeiminė padėtis, namų aplinka, tėvų užimtumas).

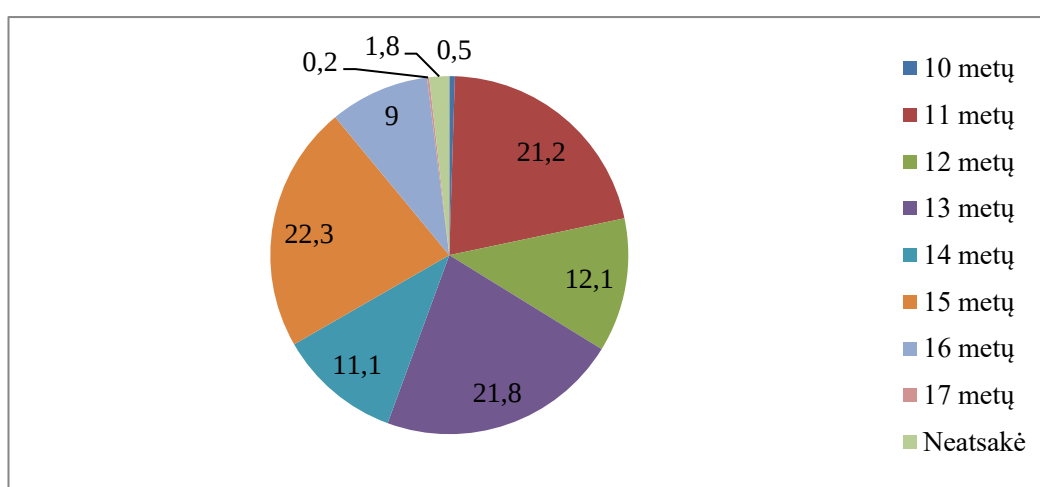
Duomenų analizės metodai. Savivaldybės ir Lietuvos rodikliai naudoti iš Higienos instituto parengtos rodiklių suvestinės – ataskaitos „Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimas“, 2024 ir Higienos instituto Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos (VISS IS) duomenys.

TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS

1. Sociodemografiniai respondentų duomenys

Klaipėdos miesto savivaldybėje mokinių gyvensenos tyrime dalyvavo 1 103 mokiniai: 579 berniukai (52,5 proc.), 524 mergaitės (47,5 proc.). Pagal klases mokiniai pasiskirstė taip: 380 (34,5 proc.) penktos klasės mokinių, 361 (32,7 proc.) septintos klasės mokinys ir 362 (32,8 proc.) devintos klasės mokiniai.

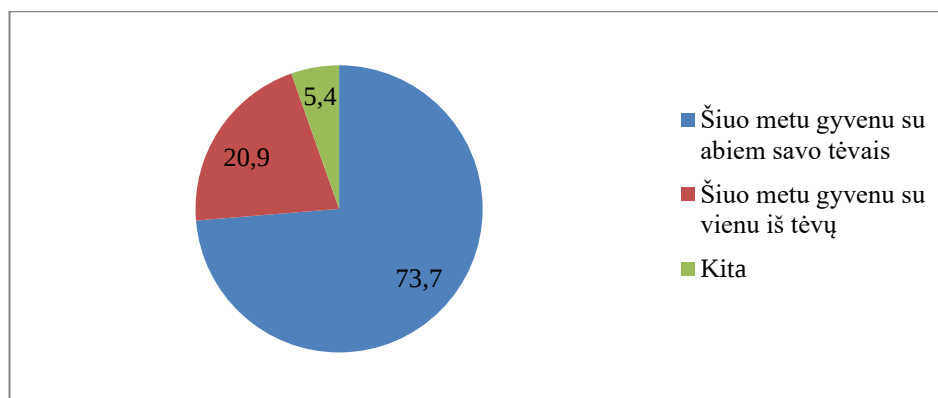
Klaipėdos mieste tyrime dalyvavusių mokinių amžius svyravo nuo 10 iki 17 metų. Daugiausia buvo apklausta 15 metų mokinių (22,3 proc.), mažiausiai – 17 metų mokinių (0,2proc.) (1 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

1 pav. Klaipėdos mieste tyrime dalyvavusių mokinių pasiskirstymas pagal amžių (proc.)

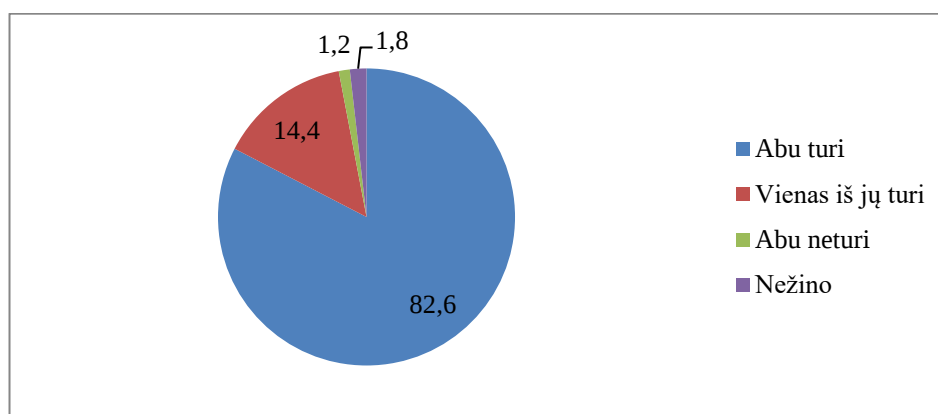
Mokinių buvo klausiama apie savo šeimos padėtį. Didžioji dalis mokinių (73,7 proc.) nurodė, kad gyvena su abiem tėvais, kas ketvirtas vaikas (20,9 proc.) gyvena su vienu iš tėvų (2pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

2 pav. Klaipėdos miesto mokinių pasiskirstymas pagal šeimos padėtį (proc.)

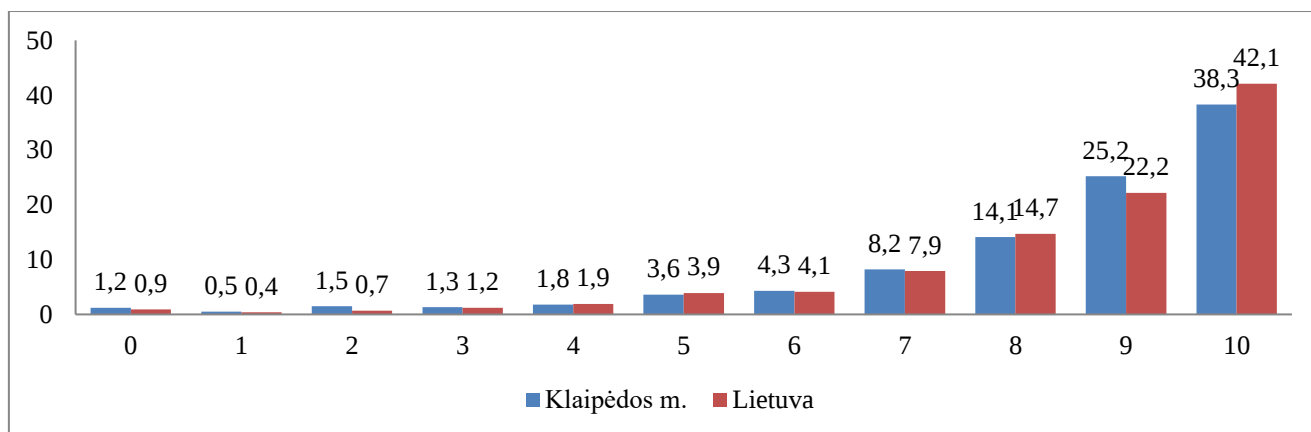
Mokinių buvo klausiama apie tėvų (globėjų) užimtumą. Didžioji dalis mokinių nurodė, kad jų abu tėvai (globėjai) turi darbus (82,6 proc.) (3 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

3 pav. Klaipėdos miesto mokinių tėvų (globėjų) užimtumas (proc.)

Mokiniai turėjo įvertinti pasitenkinimą santykiniais šeimoje balais nuo 0 (visai nepatenkintas) iki 10 (labai patenkintas). Klaipėdos miesto mokinių pasitenkinimo vidurkis – 8,4 balo. Didžiausia mokinių dalis tiek Klaipėdoje, tiek Lietuvoje santykius šeimoje įvertino geriausiu balu – 10 (atitinkamai 38,3 ir 42,1 proc. mokinių) (4 pav.).

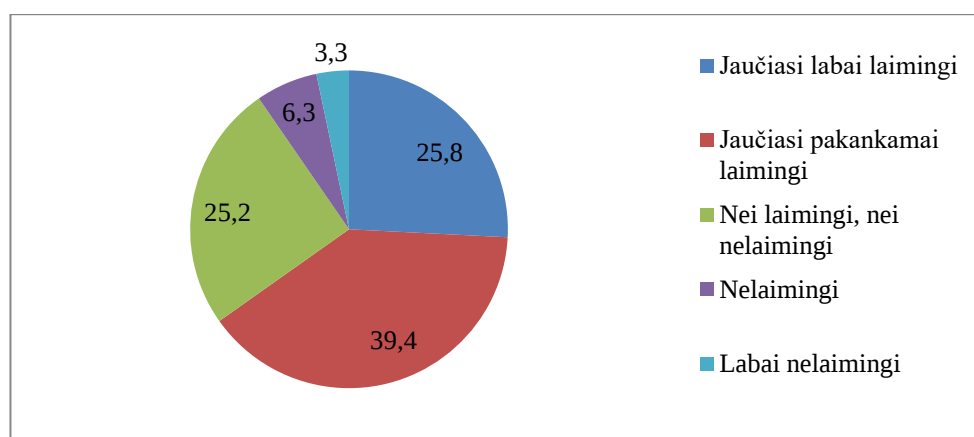
Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

4 pav. Klaipėdos miesto ir Lietuvos respondentų pasiskirstymas pagal pasitenkinimą santykiniais šeimoje (0 – visai nepatenkintas, 10 – labai patenkintas).

2. Mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo rodikliai

2.1. Sveikatos, išvaizdos vertinimas ir laimingumas

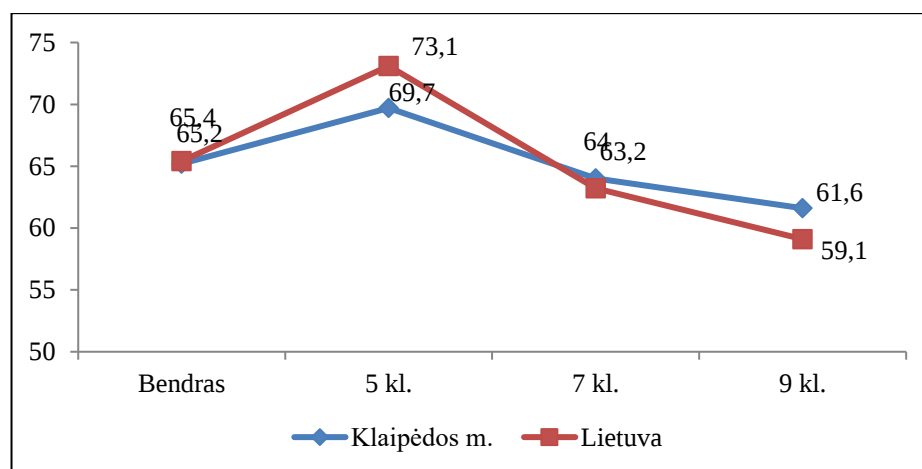
Klaipėdos miesto mokinių buvo klausiama apie savo sveikatos, išvaizdos vertinimą ir laimingumą. 39,4 proc. vaikų atsakė, kad jaučiasi pakankamai laimingi, o ketvirtadalis mokinių jaučiasi labai laimingi (25,8 proc.). 3,3 proc. vaikų pažymėjo, kad yra labai nelaimingi (5 pav.). Daugiau berniukų negu mergaičių jaučiasi pakankamai laimingi ir labai laimingi (atitinkamai 69,8 ir 60,1 proc.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

5 pav. Klaipėdos miesto mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo vertinimas (proc.)

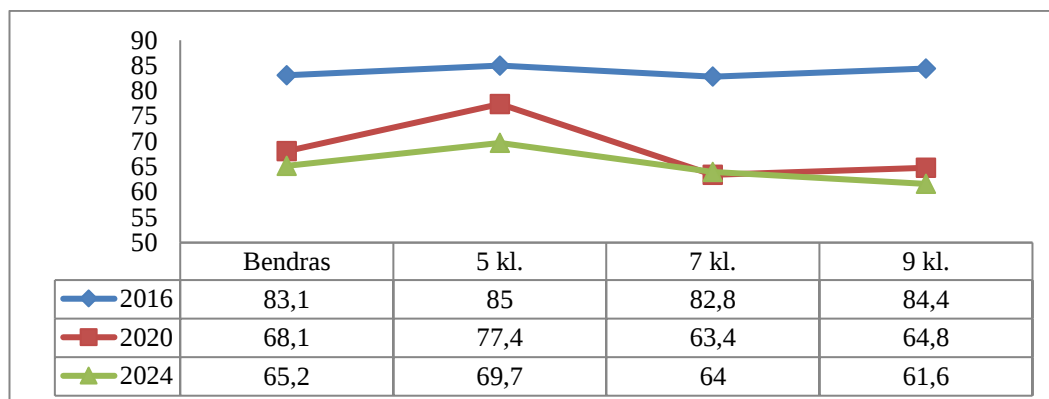
Lygindami Klaipėdos miesto ir Lietuvos mokyklinio amžiaus vaikų laimingumo vertinimą, matome, kad pakankamai ir labai laimingų mokinių dalis Klaipėdoje atitinka Lietuvos vidurkį (atitinkamai 65,2 ir 65,4 proc.). Daugiausia laimingais jaučiasi 5 kl. mokiniai – 69,7proc. Klaipėdos miesto ir 73,1 proc. Lietuvos penktokų (6 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

6 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi labai laimingi arba pakankamai laimingi galvodami apie savo dabartinį gyvenimą, dalis (proc.)

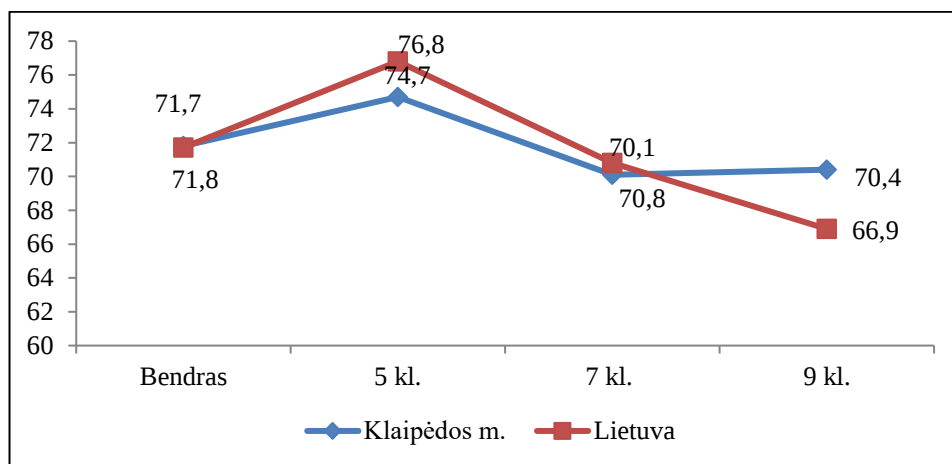
Lygindami 2016, 2020 ir 2024 metų tyrimų rezultatus, matome, kad Klaipėdoje pakankamai ir labai laimingų mokinių dalis sumažėjo: nuo 83,1 proc. 2016 metais iki 65,2 proc. 2024 metais (7 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto viusomenės sveikatos biuras

7 pav. Klaipėdos m. mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi labai laimingi arba laimingi galvodami apie savo dabartinį gyvenimą, dalis (proc.), 2016–2024 m.

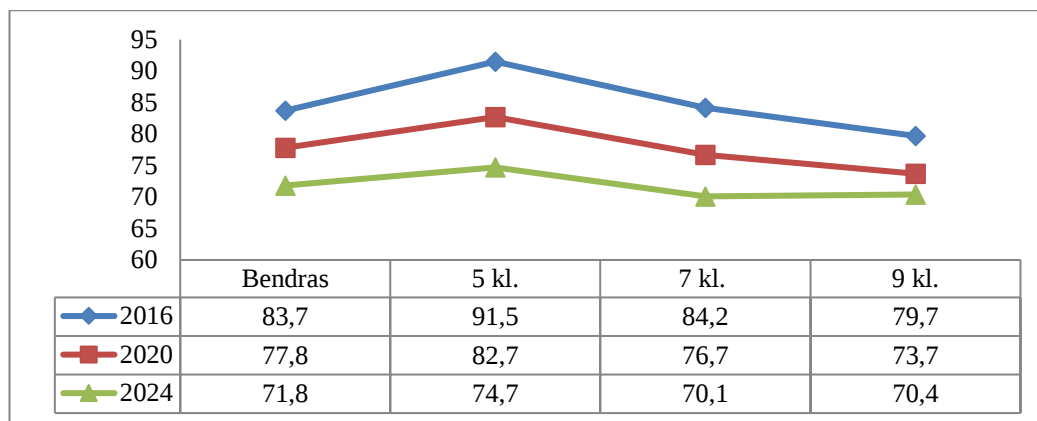
Vaikai turėjo apibūdinti savo sveikatą. Kad yra labai geros sveikatos teigė 31,8 proc., geros – 40 proc., nei geros, nei blogos – 19,9 proc., patenkinamos – 6 proc., blogos – 2,3 proc. Klaipėdos miesto mokinių. Daugiau berniukų nei mergaičių apibūdino savo sveikatą kaip labai gerą ar gerą (atitinkamai 76 ir 67,1 proc.). Klaipėdoje kaip ir Lietuvoje geriausiai savo sveikatą vertina 5 kl. mokiniai (8 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

8 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie savo sveikatą vertina labai gerai arba gerai, dalis (proc.)

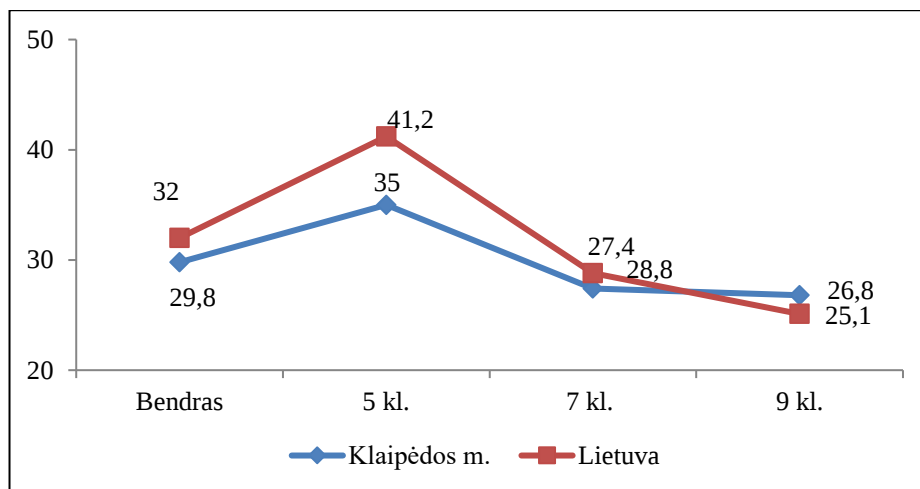
Lygindami 2016, 2020 ir 2024 metų tyrimų rezultatus, matome, kad Klaipėdoje savo sveikatą labai gerai ar gerai vertinančių mokinių dalis sumažėjo: nuo 83,7 proc. 2016 metais iki 71,8 proc. 2024 metais (9 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

9 pav. Klaipėdos m. mokyklinio amžiaus vaikų, kurie savo sveikatą vertina labai gerai arba gerai, dalis (proc.), 2016–2024 m.

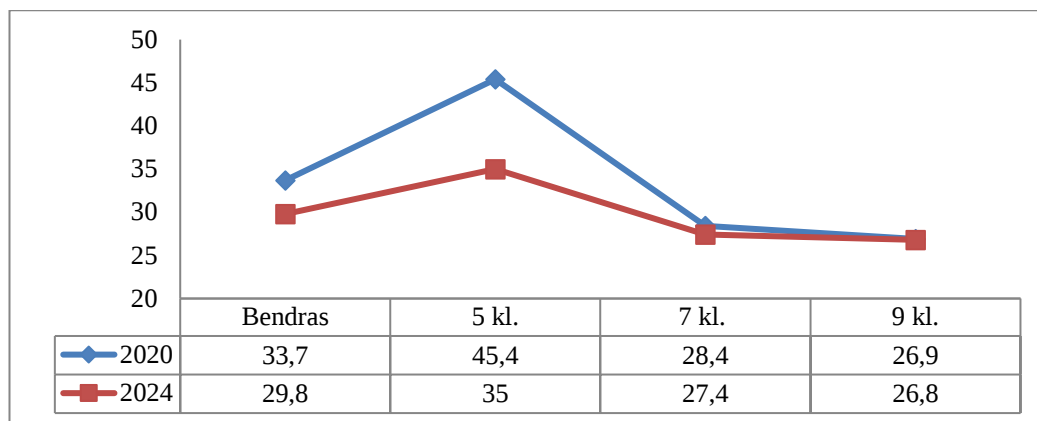
Mokiniai turėjo atsakyti, kaip vertina savo išvaizdą. 29,8 proc. Klaipėdos miesto mokinių nurodė, kad yra patenkinti savo išvaizda, 41,3 proc. – kad, nepaisant tam tikrų trūkumų, yra patenkinti savo išvaizda, 15,8 proc. yra nusivylę savo išvaizda, 4,4 proc. jaučia pyktį savo kūnui ir 8,6 proc. mokinių nekenčia savo kūno. Daugiau berniukų nei mergaičių yra patenkinti savo išvaizda (atitinkamai 35,8 ir 23,3 proc.). Klaipėdoje, kaip ir Lietuvoje, 5 kl. mokiniai sudaro didžiąją dalį respondentų, kurie yra patenkinti savo išvaizda (10 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

10 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie yra patenkinti savo išvaizda, dalis (proc.)

Lygindami 2020 ir 2024 metų tyrimų rezultatus, matome, kad Klaipėdoje savo išvaizda patenkintų mokinių dalis sumažėjo: nuo 33,7 proc. 2020 metais iki 29,8 proc. 2024 metais (11pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

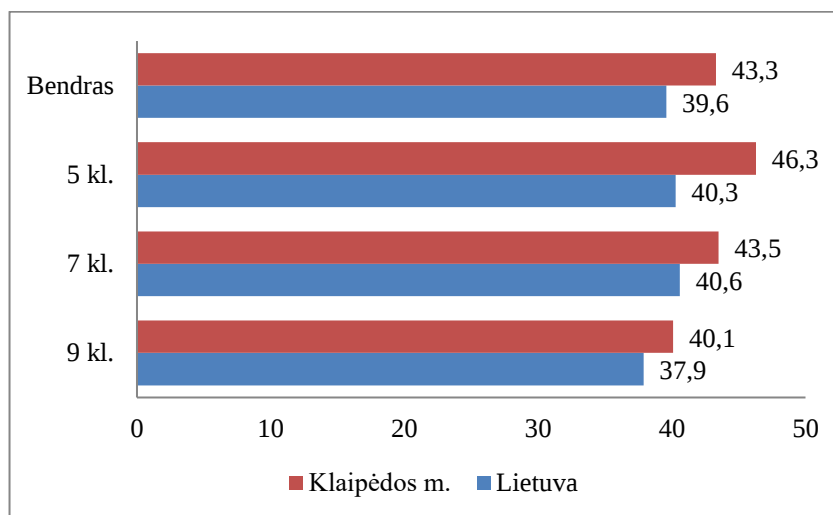
11 pav. Klaipėdos m. mokyklinio amžiaus vaikų, kurie yra patenkinti savo išvaizda, dalis (proc.), 2020–2024 m.

2.2. Sveikatos elgsena

2.2.1. Fizinis aktyvumas ir pasyvus laisvalaikis

Pagal Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomendacijas, vaikai ir paaugliai kasdien turi sukaupti mažiausiai 60 min. vidutinio ar didelio intensyvumo fizinės veiklos.

Buvo vertinamas mokinių fizinis aktyvumas skaičiuojant kartu su fizinio ugdymo pamokomis. Pakankamu dažniu (5 ir daugiau dienų per savaitę) sportuoja 43,3 proc. Klaipėdos miesto mokinių (iš jų didžiausia dalis – 5 kl. mokiniai), o Lietuvoje – 39,6 proc. (12 pav.).

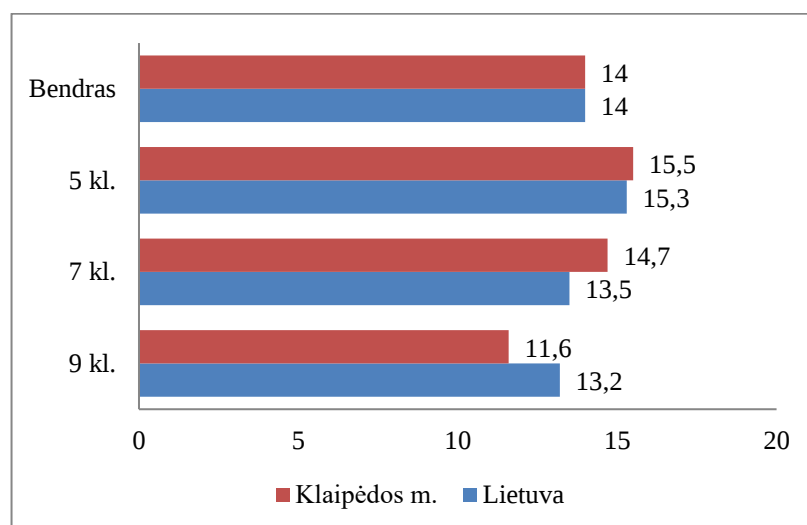

Šaltinis: Higienos institutas

12 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie 5 ir daugiau dienų mankštinais ar sportuoja bent 60 min. (skaičiuojant kartu su fizinio ugdymo pamokomis), dalis (proc.)

Gyvensenos tyrimas atskleidė, kad fiziškai aktyvūs (kurie kasdien, ne pamokų metu, bent 60 min. sportuoja) yra 14 proc. Klaipėdos miesto ir 14 proc. Lietuvos mokinių (13 pav.).

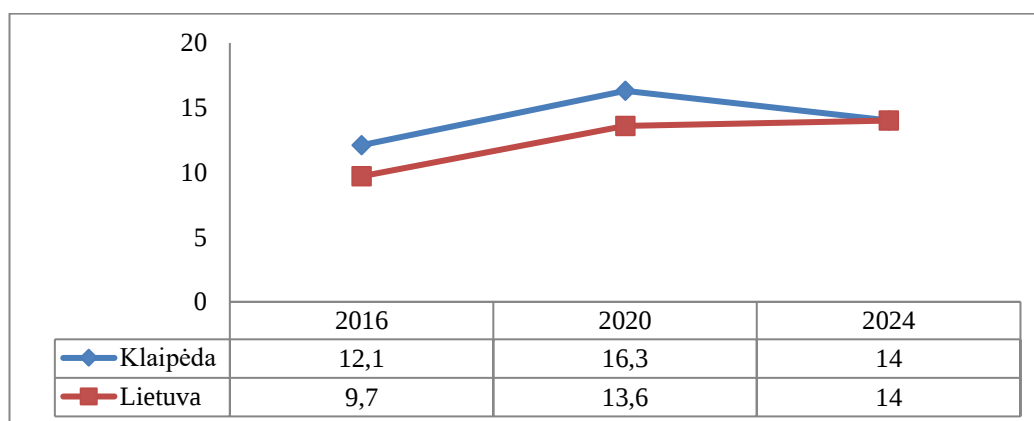
Klaipėdoje didesnė berniukų dalis yra fiziškai aktyvūs – atitinkamai 15,5 proc. berniukų ir 12,2proc. mergaičių.

Šaltinis: Higienos institutas

13 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie kasdien, ne pamokų metu, sportuoja bent 60 min., dalis (proc.)

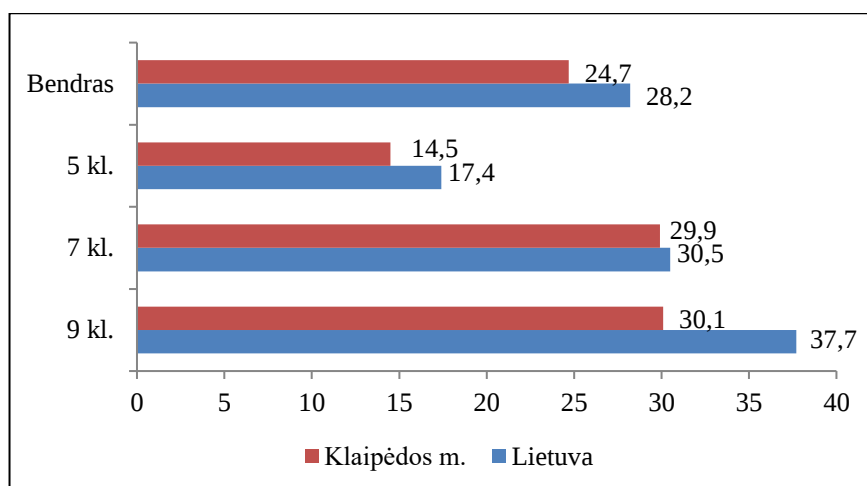
Lygindami 2016, 2020 ir 2024 metų tyrimų rezultatus, matome, kad Klaipėdoje fiziškai aktyvių mokinių dalis padidėjo nuo 12,1 proc. 2016 metais iki 14 proc. 2024 metais bei atitinka Lietuvos vidurkį (14 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

14 pav. Klaipėdos m. mokyklinio amžiaus vaikų, kurie kasdien, ne pamokų metu, sportuoja bent 60 min., dalis (proc.) 2016–2024 m.

Mokinių buvo klausiama apie pasyvų laisvalaikį, kiek jie laiko praleidžia prie ekranų (televizoriaus, kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono). Ypač pasyviai (4 ir daugiau valandų per dieną prie ekranų) laisvalaikį leidžia 24,7 proc. Klaipėdos miesto mokinių, tai mažesnis rodiklis už Lietuvos vidurkį (28,2 proc.). Pastebime tendenciją, kad labiau pasyviai laisvalaikį leidžia vyresnio amžiaus mokiniai (15 pav.).

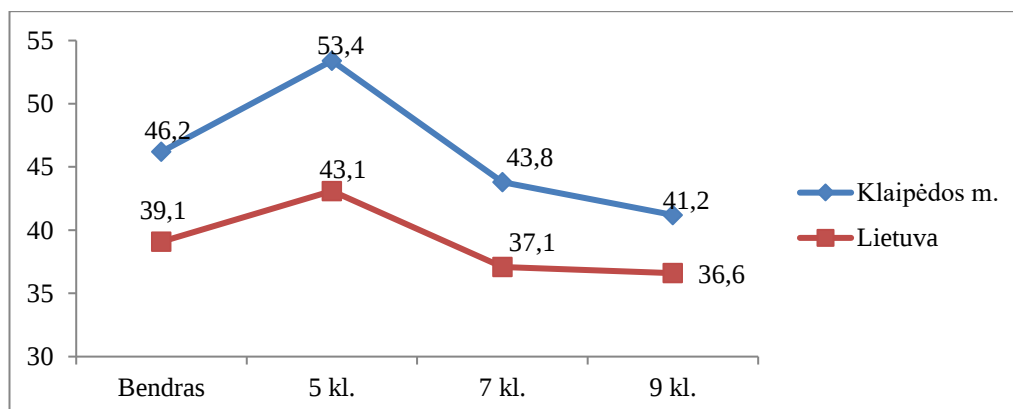

Šaltinis: Higienos institutas

15 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų (televizoriaus, kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono), dalis (proc.)

2.2.2. Mitybos įpročiai bei burnos higiena

2024 m. tyrimo duomenimis, Klaipėdos mieste kasdien pusryčiauja 46,2 proc., o Lietuvoje – 39,1 proc. mokinių (16 pav.). Didžiausia kasdien pusryčiaujančių mokinių dalis yra tarp 5 kl. mokinių (Klaipėdoje – 53,4 proc., Lietuvoje – 43,1 proc.).

Šaltinis: Higienos institutas

16 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kasdien valgančių pusryčius, dalis (proc.)

Paklausus Klaipėdos miesto mokinių, kaip dažnai jie valgo vaisius ir daržoves, didžioji jų dalis nurodė, kad juos valgo 2-4 dienas per savaitę dažnumu (30,8 proc. taip dažnai valgo vaisius, 24,9 proc. – daržoves), kasdien po kartą ar kelis kartus per dieną vaisius valgo 37 proc. mokinių, daržoves – 38,5 proc. mokinių (1 lentelė).

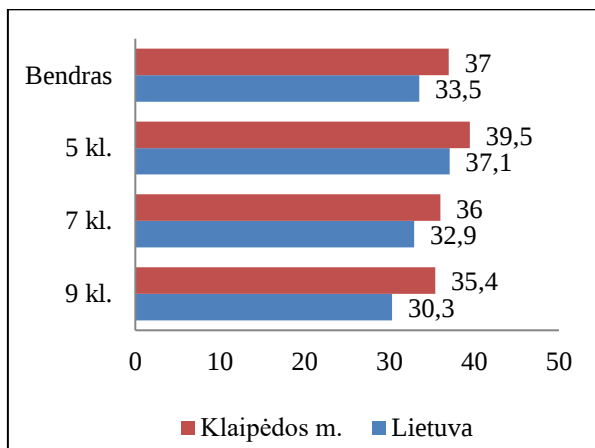
1 lentelė. Klaipėdos miesto mokinių pasiskirstymas pagal vaisių ir daržovių vartojimo dažnumą

	Niekada	Rečiau nei kartą per savaitę	Kartą per savaitę	2-4 dienas per savaitę	5-6 dienas per savaitę	Kasdien, kartą per dieną	Kasdien, kelis kartus per dieną
Vaisiai							
N	18	49	110	340	178	189	219
Proc.	1,6	4,4	10,1	30,8	16,1	17,1	19,9
Daržovės							
N	21	62	86	275	234	227	198
Proc.	1,9	5,6	7,8	24,9	21,2	20,6	18,0

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

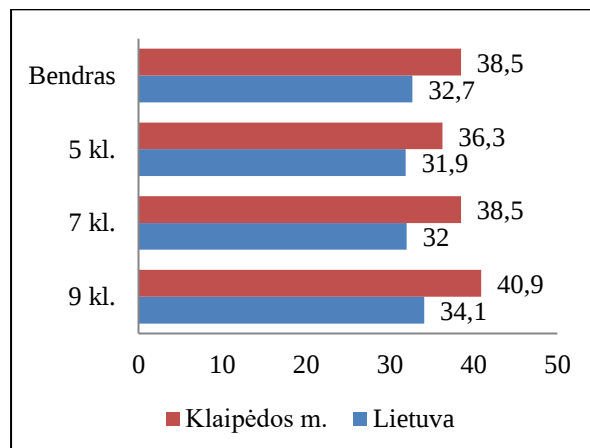
Klaipėdoje daugiau mergaičių nei berniukų kasdien bent kartą per dieną vartoja vaisius ir daržoves: vaisius – 32 proc. berniukų ir 42,6 proc. mergaičių, daržoves – 33,9 proc. berniukų ir 43,7 proc. mergaičių.

Lyginant Klaipėdos ir Lietuvos mokinių vaisių ir daržovių vartojimą matome, kad didžiausia mokinių dalis kasdien valganti vaisius yra tarp Klaipėdos ir visos Lietuvos 5 kl. mokinių (didesnė dalis Klaipėdos miesto mokinių) – kas trečias uostamiesčio penktokas kasdien valgo vaisių (17 pav.). Didžiausia mokinių dalis kasdien valganti daržoves yra tarp Klaipėdos ir visos Lietuvos 9 kl. mokinių (18 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

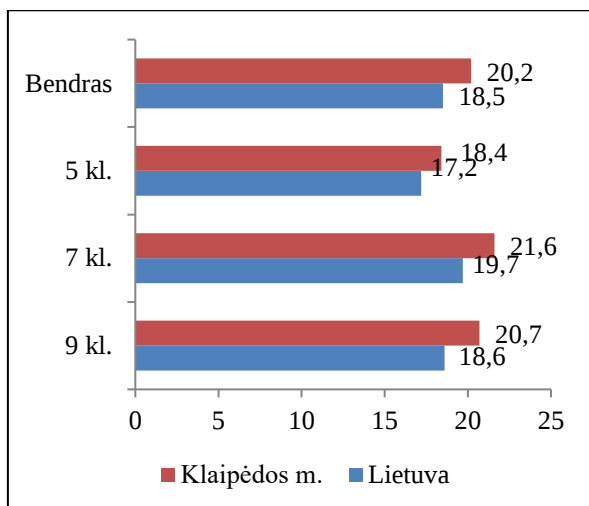
17 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisių, dalis (proc.)

Šaltinis: Higienos institutas

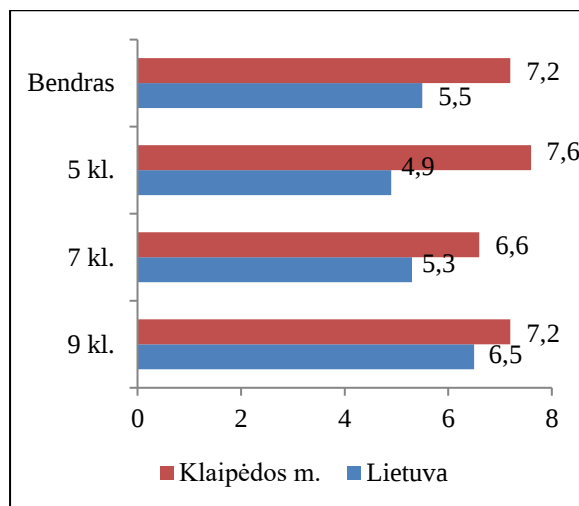
18 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo daržovių, dalis (proc.)

Mokiniai turėjo įvertinti, kokių dažnumu valgo saldumynus ir geria gazuotus saldžiuosius gėrimus. Bent kartą per dieną saldumynus vartoja 20,2 proc. Klaipėdos ir 18,5 proc. Lietuvos mokinių (19 pav.). Bent kartą per dieną gazuotus saldžiuosius gėrimus geria 7,2 proc. Klaipėdos ir 5,5 proc. Lietuvos mokinių (20 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

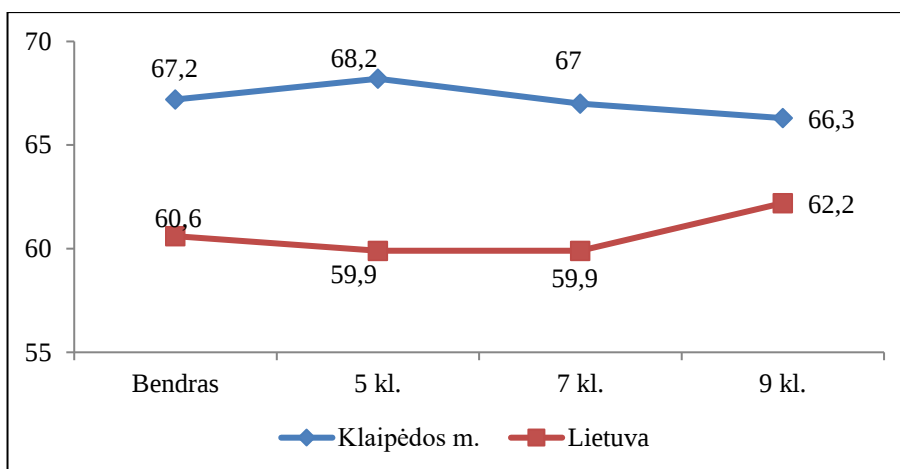
19 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo saldumynus, dalis (proc.)

Šaltinis: Higienos institutas

20 pav. Vaikų, kurie bent kartą per dieną geria gazuotus saldžiuosius gėrimus, dalis (proc.)

Buvo tiriami vaikų burnos higienos įgūdžiai. Mokiniai turėjo atsakyti, kaip dažnai valosi dantis šepetėliu ir pasta. 67,2 proc. Klaipėdos miesto mokinių valosi dantis kelis kartus per dieną, Lietuvos vidurkis žemesnis – 60,6 proc. (21 pav.). 2020 m. tyrimo duomenimis, 60,6 proc. Klaipėdos miesto mokinių valėsi dantis kelis kartus per dieną.

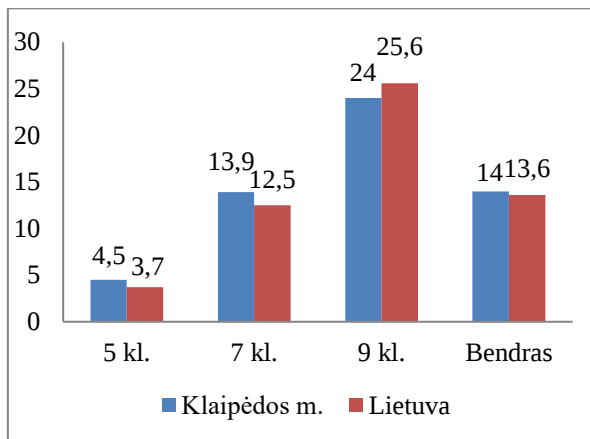
Šaltinis: Higienos institutas

21 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie valosi dantis šepetėliu ir pasta dažniau nei kartą per dieną, dalis (proc.)

2.3. Rizikingas elgesys

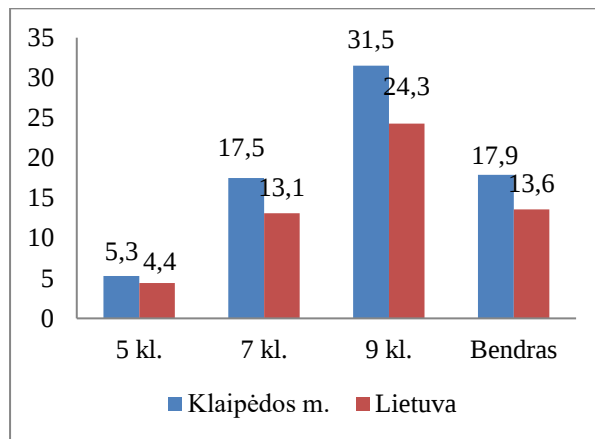
Tyrimo metu nustatyta, kad per paskutinius 12 mėn. bent kartą tabako gaminius rūkė 14proc. Klaipėdos miesto (mergaitės – 16 proc., berniukai – 12,1 proc.) ir 13,6 proc. Lietuvos mokinių (22 pav.). Klaipėdoje didžiausia tokių mokinių dalis lanko 9 kl. (24 proc.). Klaipėdos mieste reikšmingai sumažėjo tabaką rūkančių 9 kl. mokinių dalis: nuo 33,7 proc. 2016 m. iki 24proc. 2024 m., bet padidėjo tai darančių 7 kl. mokinių: nuo 6,2 proc. 2020 metais iki 13,9proc.

2024 metais. Per paskutinius 12 mėn. bent kartą elektronines cigaretes ir panašius elektroninius įtaisus naudojo 17,9 proc. Klaipėdos miesto (19,8 proc. mergaičių ir 16,1 proc. berniukų) ir 13,6proc. Lietuvos mokinių (23 pav.). Klaipėdoje didžiausia tokių mokinių dalis lanko 9 kl. (31,5 proc.). Klaipėdos mieste reikšmingai sumažėjo elektronines cigaretes rūkančių 9 kl. mokinių dalis: nuo 44,9 proc. 2020 metais iki 31,5 proc. 2024 metais.

Šaltinis: Higienos institutas

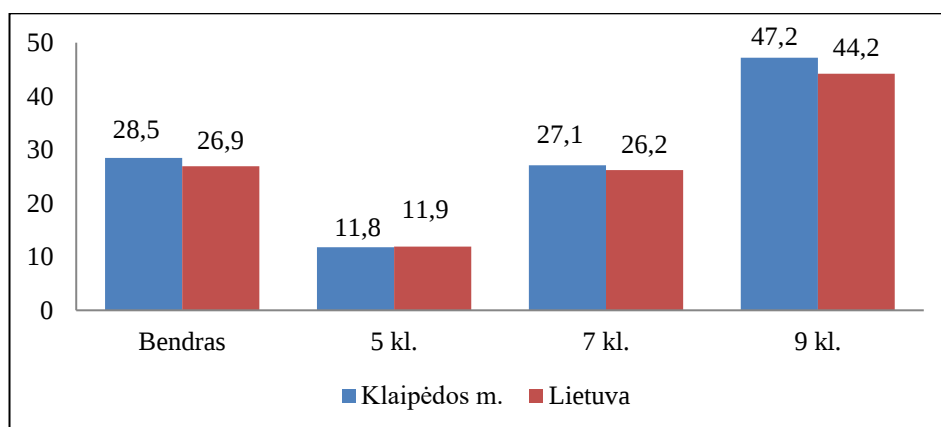
22 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėn. rūkė tabako gaminius, dalis (proc.)

Šaltinis: Higienos institutas

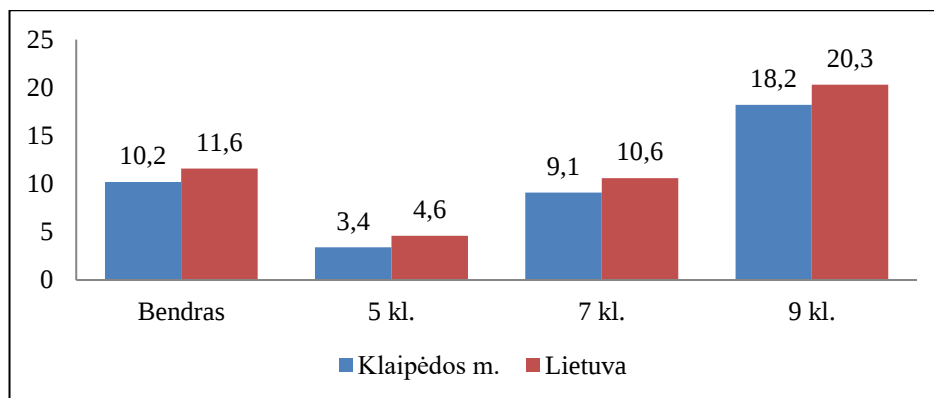
23 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėn. rūkė elektronines cigaretes, dalis (proc.)

Mokiniai buvo klausiami apie alkoholinių gėrimų vartojimą. Alkoholinius gėrimus daugiau vartoja vyresnio amžiaus mokiniai: per paskutinius 12 mėn. bent kartą Klaipėdos mieste alkoholį vartojo 47,2 proc., Lietuvoje – 44,2 proc. 9 kl. mokiniai, o per paskutines 30 d. – 18,2proc. Klaipėdos miesto ir 20,3 proc. Lietuvos 9 kl. mokinių. Kas ketvirtas Klaipėdos ir Lietuvos mokinys nurodė, kad per paskutinius 12 mėn. bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus (24 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

24 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėn. bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)

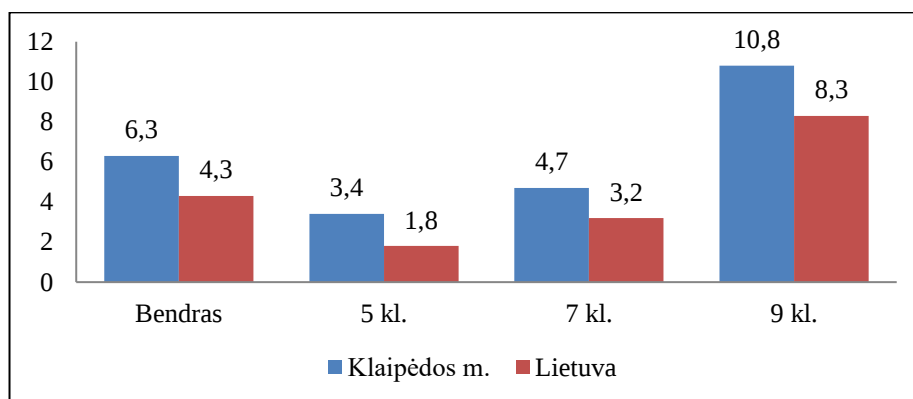

Šaltinis: Higienos institutas

25 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 d. bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)

Lygindami su 2016 metų tyrimo duomenimis, matome, kad per paskutinius 12 mėn. alkoholį vartojančių mokinių dalis Klaipėdos mieste sumažėjo nuo 30 proc. 2016 metų iki 28,5proc. 2024 metais, ypač sumažėjo 9 kl. grupėje. Per paskutines 30 d. alkoholį vartojančių mokinių Klaipėdoje taip pat sumažėjo: nuo 15,4 proc. 2016 metų iki 10,2 proc. 2024 metų visose klasių grupėse.

Tyrimo metu paklausus Klaipėdos miesto mokinių apie kanapių vartojimą, matome, kad bent kartą per savo gyvenimą vartojo 6,3 proc. mokinių (6,7 proc. berniukų ir 5,7 proc. mergaičių). Pagal klases šie vaikai pasiskirstė taip: 3,4 proc. penktokų, 4,7 proc. septintokų, 10,8proc. devintokų (26 pav.). Klaipėdos mieste kanapes vartojusių mokinių dalis visose klasėse yra didesnė už Lietuvos vidurkį.

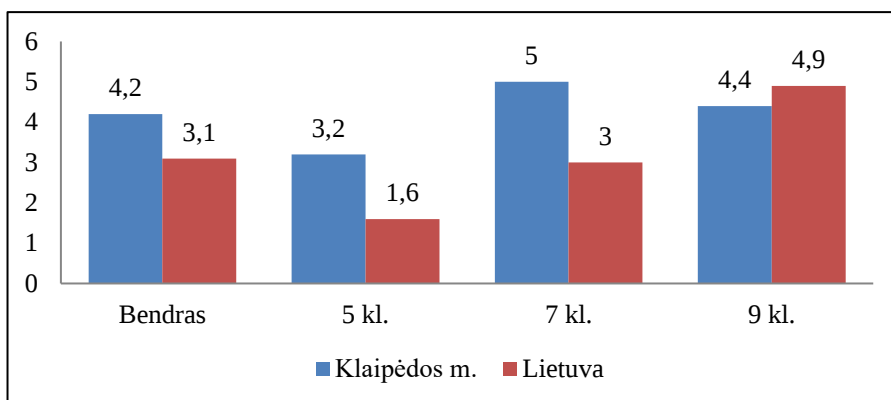

Šaltinis: Higienos institutas

26 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kanapes („žolę“, marihuaną, hašišą), dalis (proc.)

Lygindami su 2016 metų tyrimu, pastebime, kad Klaipėdoje bent kartą per savo gyvenimą kanapes vartojusių mokinių dalis padidėjo 5 kl. grupėje nuo 1,2 iki 3,4 proc., o 9 kl. grupėje – sumažėjo nuo 14,5 iki 10,8 proc. mokinių.

Kitas narkotines medžiagas, išskyrus kanapes, Klaipėdos mieste bent kartą per savo gyvenimą vartojo 4,2 proc. vaikų (4,1 proc. berniukų ir 4,2 proc. mergaičių). Pagal klases šie vaikai pasiskirstė taip: 3,2 proc. penktokų, 5 proc. septintokų, 4,4 proc. devintokų (27 pav.). Klaipėdos mieste narkotikus vartojusių 5 ir 7 kl. mokinių dalis yra didesnė už Lietuvos vidurkį.

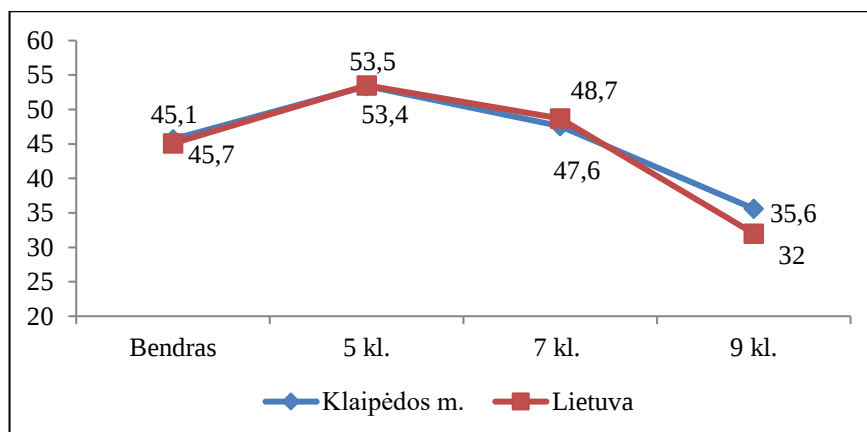
Šaltinis: Higienos institutas

27 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kitus narkotikus nei kanapes, dalis (proc.)

Lygindami su 2016 metų tyrimo duomenimis, pastebime, kad Klaipėdoje bent kartą per savo gyvenimą narkotikus vartojusių mokinių dalis reikšmingai padidėjo: nuo 2,3 proc. 2016 metais iki 4,2 proc. 2024 metais, ypač tarp 5 ir 7 kl. mokinių.

2.4. Patyčios mokykloje

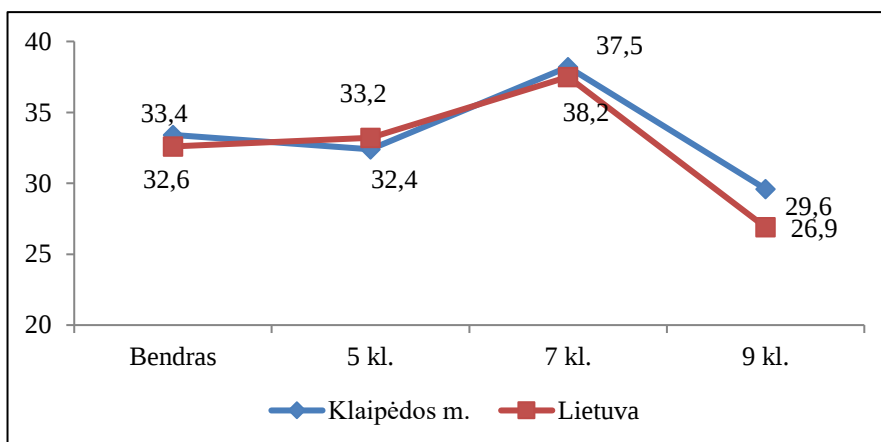
Tyrimė dalyvavusių vaikų buvo klausama apie patyčias. Per paskutinius du mėnesius bent kartą 45,7 proc. Klaipėdos miesto ir 45,1 proc. visos Lietuvos vaikų patyrė patyčias (iš jų tyčiojosi kiti mokiniai). Didžiausia dalis vaikų (kas antras), patiriančių patyčias tiek Klaipėdos mieste, tiek visoje Lietuvoje, yra tarp 5 kl. mokinių, mažiausiai – tarp 9 klasės mokinių (kas trečias) (28 pav.).

Šaltinis: Higienos institutas

28 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, iš kurių tyčiojosi per paskutinius du mėnesius, dalis (proc.)

Vaikų buvo klausiama, ar jie patys tyčiojosi iš kitų mokinių per paskutinius du mėnesius. Tiek Klaipėdoje, tiek Lietuvoje buvo panaši tokių mokinių dalis (atitinkamai 33,4 ir 32,6 proc.). Daugiausia besityčiojančių iš kitų mokinių yra 7 klasėse – kas trečias Lietuvoje (37,5 proc.) ir Klaipėdoje (38,2 proc.) (29 pav.).

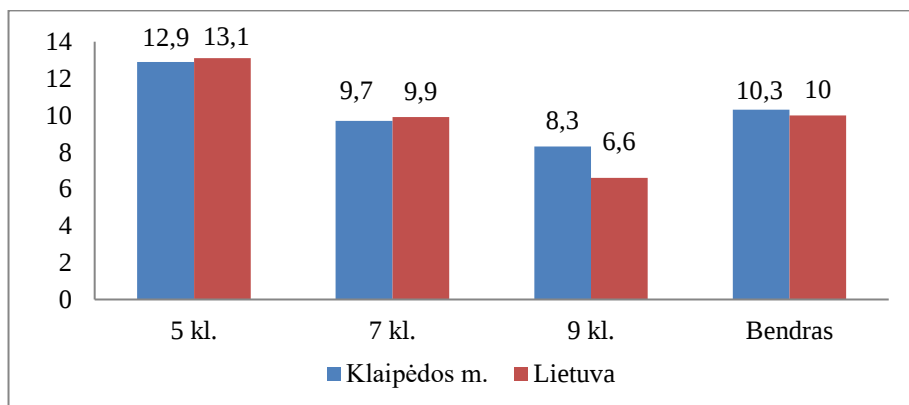

Šaltinis: Higienos institutas

29 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie patys tyčiojosi iš kitų vaikų per paskutinius du mėnesius, dalis (proc.)

2.5. Saugumas namų aplinkoje

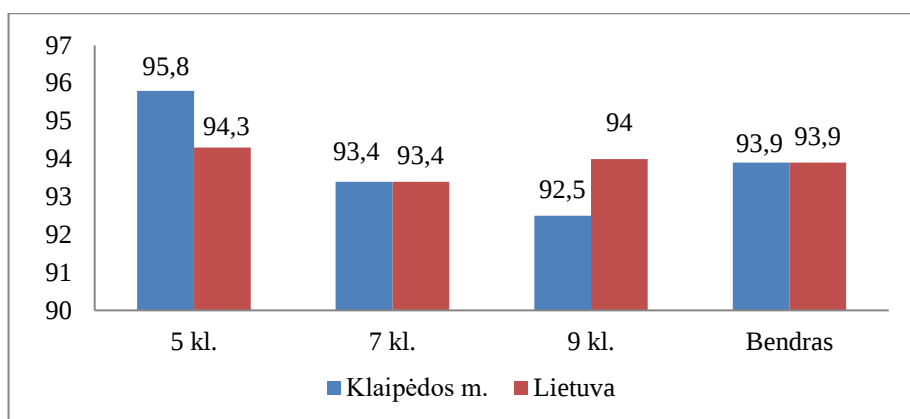
Mokiniai turėjo atsakyti, ar per paskutinius du mėnesius patyrė tėvų fizinį smurtą. Tėvų smurtą Klaipėdoje patyrė 10,3 proc., o Lietuvoje – 10 proc. mokinių (30 pav.). Klaipėdoje didžiausia mokinių dalis, patirianti tėvų smurtą, yra 5 kl. mokiniai (12,9 proc.).

Šaltinis: Higienos institutas

30 pav. Vaikų, kuriuos per paskutinius 2 mėn. mušė ar kitaip fiziškai baudė tėvai, dalis (proc.)

Mokiniai turėjo atsakyti, ar jaučiasi saugūs namų aplinkoje. Tiek Klaipėdos, tiek visos Lietuvos 93,9 proc. mokinių jaučiasi saugūs namuose (31 pav.).

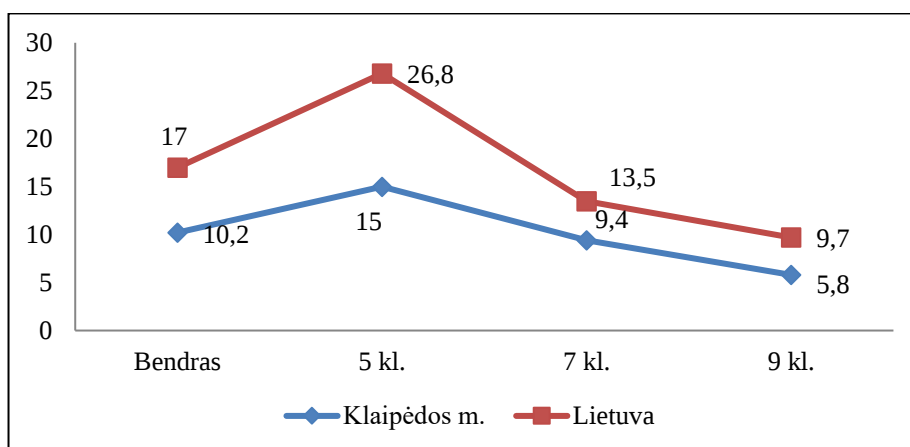

Šaltinis: Higienos institutas

31 pav. *Vaikų, kurie jaučiasi saugūs namų aplinkoje, dalis (proc.)*

2.6. Saugus elgesys kelyje

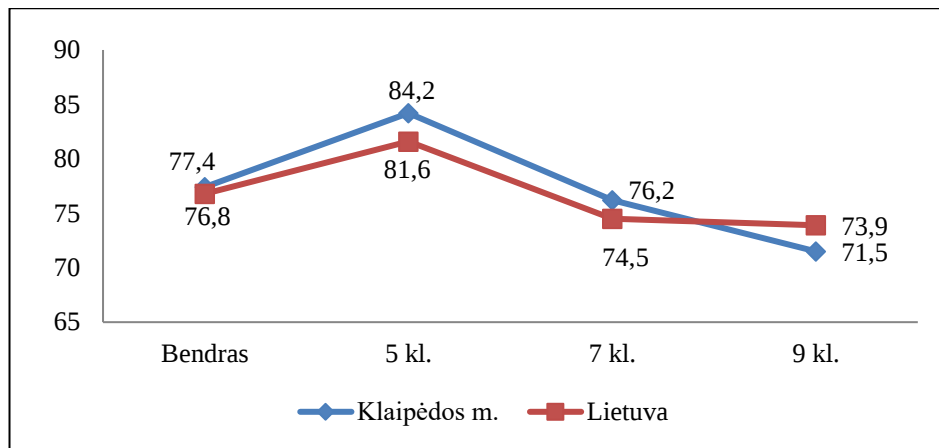
Tyrimo metu buvo domimasi, kiek yra mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada tamsiuoju paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus. Lietuvoje atšvaitus nešioja kas šeštas vaikas (17 proc.), Klaipėdos mieste – mažiau (10,2 proc.) (32 pav.). Daugiausia atšvaitus tiek Lietuvoje, tiek Klaipėdoje nešioja jaunesnio amžiaus mokiniai (5 kl.), mažiausiai – vyresnio amžiaus mokiniai (9 kl.).

Šaltinis: Higienos institutas

32 pav. *Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada tamsiuoju paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus, dalis (proc.)*

Taip pat vaikų buvo klausta, ar važiuodami automobilyje visada segi saugos diržą. Klaipėdos mieste ir visoje Lietuvoje tokia pati vaikų dalis segi saugos diržą (atitinkamai 77,4proc. ir 76,8 proc.) (33 pav.). Klaipėdoje, kaip ir visoje Lietuvoje, saugos diržą dažniausiai segi jaunesnio amžiaus mokiniai (5 kl.).

Šaltinis: Higienos institutas

33 pav. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada segi saugos diržą važiuodami automobilyje, dalis (proc.)

IŠVADOS

Sveikatos vertinimas, išvaizda ir laimingumas

- Pakankamai ir labai laimingų mokinių dalis Klaipėdoje atitinka Lietuvos vidurkį (atitinkamai 65,2 ir 65,4 proc.), o 9,6 proc. mokinių prisipažino, kad jaučiasi nelaimingi arba labai nelaimingi. Klaipėdoje pačiais laimingiausiais jaučiasi 5 kl. mokiniai.
- 71,8 proc. Klaipėdos miesto ir 71,7 proc. visos Lietuvos vaikų savo sveikatą vertina kaip labai gerą arba gerą.
- Savo išvaizda patenkintų mokinių dalis Klaipėdos mieste yra mažesnė už Lietuvos vidurkį (atitinkamai 29,8 ir 32 proc.). Didžiausia mokinių dalis, kurie savo išvaizda yra patenkinti, mokosi 5 kl.

Fizinis aktyvumas ir pasyvus laisvalaikis

- Po 14 proc. Klaipėdos miesto ir Lietuvos mokinių nurodė, kad kasdien, ne pamokų metu, sportuoja bent 60 min. Klaipėdoje berniukai yra fiziškai aktyvesni nei mergaitės (atitinkamai 15,5 ir 12,2 proc.).
- Ypač pasyviai laisvalaikį prie ekranų leidžia 24,7 proc. Klaipėdos miesto mokinių, tai mažiau už Lietuvos vidurkį (28,2 proc.).

Mityba ir burnos higiena

- Klaipėdos mieste kasdien pusryčiauja 46,2 proc., o Lietuvoje – 39,1 proc. mokinių. Didžiausia kasdien pusryčiaujančių mokinių dalis yra tarp 5 kl. mokinių. Klaipėdoje 30,8proc. respondentų nurodė, kad 2-4 dienas per savaitę valgo vaisius ir 24,9 proc. – daržoves, kasdien ar kelis kartus per dieną vaisius valgo 37 proc. mokinių, daržoves – 38,5proc. mokinių. Klaipėdoje daugiau mergaičių nei berniukų kasdien bent kartą per dieną vartojo vaisius ir daržoves. Lyginant pagal klases, didžiausia respondentų dalis, valganti vaisius, mokosi 5 kl., o daržoves – 9 kl.
- Bent kartą per dieną saldumynus vartoja 20,2 proc. Klaipėdos miesto ir 18,5 proc. Lietuvos mokinių. Bent kartą per dieną gazuotus saldžiuosius gėrimus geria 7,2 proc. Klaipėdos miesto ir 5,5 proc. Lietuvos mokinių.
- 67,2 proc. Klaipėdos miesto mokinių valosi dantis kelis kartus per dieną, Lietuvos vidurkis žemesnis – 60,6 proc. mokinių.

Rizikingas elgesys

- Per paskutinius 12 mėn. bent kartą tabako gaminius rūkė 14 proc. Klaipėdos miesto ir 13,6proc. Lietuvos mokinių. Klaipėdoje didžiausia tokių mokinių dalis lanko 9 kl. Per paskutinius 12 mėn. bent kartą elektronines cigaretes ir panašius elektroninius įtaisus naudojo 17,9 proc. Klaipėdos miesto ir 13,6 proc. Lietuvos mokinių. Klaipėdoje didžiausia tokių mokinių dalis lanko 9 kl.
- Kas ketvirtas Klaipėdos ir Lietuvos mokinys nurodė, kad per paskutinius 12 mėn. bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus. Alkoholinius gėrimus daugiau vartoja vyresnio amžiaus mokiniai: per paskutinius 12 mėn. Klaipėdos mieste alkoholį vartojo 47,2 proc., Lietuvoje – 44,2 proc. 9 kl. mokiniai, o per paskutines 30 d. – 18,2 proc. Klaipėdos miesto ir 20,3 proc. Lietuvos 9 kl. mokinių.
- Klaipėdos mieste bent kartą per savo gyvenimą kanapes vartojo 6,3 proc. mokinių (6,7proc. berniukų ir 5,7 proc. mergaičių), Lietuvoje – 4,3 proc. mokinių. Kitas narkotines

medžiagas, išskyrus kanapes, Klaipėdos mieste bent kartą per savo gyvenimą vartojo 4,2proc. vaikų (4,1 proc. berniukų ir 4,2 proc. mergaičių), o Lietuvoje – 3,1 proc. mokinių.

Patyčios mokykloje

- Per paskutinius du mėnesius 45,7 proc. Klaipėdos miesto ir 45,1 proc. visos Lietuvos vaikų patyrė patyčias (iš jų tyčiojosi kiti mokiniai). Didžiausia dalis vaikų (kas antras), patiriančių patyčias tiek Klaipėdos mieste, tiek visoje Lietuvoje, yra tarp 5 kl. mokinių, mažiausiai – tarp 9 klasės mokinių (kas trečias).
- Kas trečias mokinys tiek Klaipėdoje, tiek Lietuvoje tyčiojosi iš kitų per paskutinius du mėnesius. Daugiausia besityčiojančių iš kitų mokinių mokosi 7 kl. – kas trečias Lietuvoje (37,5 proc.) ir Klaipėdoje (38,2 proc.).

Saugumas namų aplinkoje

- Tėvų smurtą Klaipėdoje patyrė 10,3 proc., o Lietuvoje – 10 proc. mokinių. Klaipėdoje didžiausia mokinių dalis, patirianti tėvų smurtą, yra 5 kl. mokiniai. 93,9 proc. tiek Klaipėdos, tiek visos Lietuvos mokinių jaučiasi saugūs namuose.

Saugus elgesys kelyje

- Lietuvoje visada tamsiuoju paros metu būdami lauke atšvaitus nešioja kas šeštas vaikas (17proc.), Klaipėdos mieste – mažiau (10,2 proc.). Daugiausia atšvaitus tiek Lietuvoje, tiek Klaipėdoje nešioja jaunesnio amžiaus mokiniai (5 kl.), mažiausiai – vyresnio amžiaus mokiniai (9 kl.).
- Klaipėdos mieste 77,4 proc., o Lietuvoje 76,8 proc. vaikų važiuodami automobilyje visada segi saugos diržą. Klaipėdoje, kaip ir visoje Lietuvoje, saugos diržą dažniausiai segi 5 kl. mokiniai.